

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Străine
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii	Teoria și practica traducerii

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	TRADUCEREA CA MEDIERE CULTURALĂ				
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Nicoleta-Loredana MOROȘAN				
Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Nicoleta-Loredana MOROȘAN				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I.a) Număr de ore, pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I.b) Totalul de ore (pe semestru) din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II. Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	30
II.b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	21
II.c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
II.d) Tutoriat	-
III. Examinări	2
IV. Alte activități	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	81
Total ore pe semestru (Ib + II + III + IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții

Curriculum	-
Competențe	-

5. Condiții

Desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sala de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă, Internet 	
Desfășurare aplicații	Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Sala de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă, Internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe generale / profesionale	CG2 Dezvoltă o strategie de traducere CG4 Înțelege materialul care urmează să fie tradus CG5 Efectuează adaptarea cultural-lingvistică a textelor CG7 Îmbunătățește textele traduse
Competențe specifice / transversale	CS1 Gândește în mod creativ

7. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea conștiinței culturale menite să permită realizarea de traduceri în acord cu dimensiunea culturală a textului sursă, prin alegerea tipului de traducere și aplicarea procedeele optime adaptate contextului dat și publicului țintă al actului traductiv (traducere sursieră, ciblică, etnocentristă)
	<p>Obiectivele specifice curs</p> <ul style="list-style-type: none"> Înțelegerea complexității și importanței dimensiunii culturale din textul sursă, precum și a redării ei în textul rezultat în limba țintă în urma actului traducerii (CG4) Familiarizarea cu principalele concepte și dimensiuni ale medierii culturale, atât la nivel lingvistic, cât și la nivel socio-cultural (CG4) Identificarea petinentă, adaptată contextului (geografic, cultural, economic, etc.), a componentei culturale a interacțiunii interumane și reflectarea elementelor culturale în actul de comunicare (CG2, CG4, CG5, CG7, GS1) Înțelegerea contextului cultural al spațiului lingvistic reflectat de textul sursă, în urma interpretării interacțiunilor verbale, și recrearea lui în actul traducerii, în limba țintă. (CG2, CG4, CG5, CG7, GS1) Dobândirea de cunoștințe referitoare la posibilitățile de redare a contactelor culturale în traducere (CG2, CG4, CG7, CS1) <p>Obiectivele specifice seminar</p> <ul style="list-style-type: none"> Formarea capacităților necesare de traducere individuală și în colaborare a unui text sursă puternic ancorat în cultura sursă (CG2, CG4, CG5) Aprofundarea prin aplicații a conceptelor și teoriilor din domeniul cultural (CG2, CG4, CG5) Aprofundarea competențelor de analiză interculturală contrastivă în vederea perfectării traducerii (CG7, CS1) Aprofundarea competențelor de comunicare, respectiv traducere în limba țintă, prin recurgerea la elemente culturale și intertextuale anterior însușite în limba sursă (CG5, CS1)

8. Conținuturi

Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații
• Concepte de bază în identificarea referințelor culturale în textul sursă: cultură internă /vs/ externă, învățată conștient /vs/ împărtășită la nivelul comunității, cultura ca viziune /vs/ cultura ca acțiune), civilizație, grupuri de apartenență, multiculturalism / pluriculturalism; interculturalitate		2	Prelegere (definire, explicare, exemplificare, clasificare, comparare, interpretare, parafrază, rezumare) Brainstorming, Interogare, Problematizare	Corpus de texte
• Traducerea culturală, traducere etnocentrică, traducere ciblică, traducere sursieră		2		
• Identități (omogenitate / eterogenitate) /vs/ stereotipuri culturale; traducerea atitudinilor și a dimensiunii evaluative a reprezentărilor culturale		4		
• Translatarea alterității prin intermediul realia / culturemelor		4		
• Contextualizarea referențelor culturali în report		4		
• Jocuri de sunete / de cuvinte și transferuri ludice		4		
• De la dialogism și polifonie la intertextualitate		4		
• Intertextualitate și imaginar socio-cultural-lingvistic		4		
Bibliografie				
1. Ballard, Michel, 2006, <i>La traduction, contact de langues et de cultures</i> , Arras, Artois Presses Université. 2. Berman, Antoine, 1984, <i>L'épreuve de l'étranger : culture et traduction dans l'Allemagne romantique</i> . Gallimard, Paris. 3. Bernadet, Arnaud, 2015, <i>Traduire-écrire : cultures, poétiques, anthropologie</i> , ENS Edition, Lyon. 4. Cordonnier, Jean-Louis, 1995, <i>Traduction et culture</i> , Didier, Paris. 5. Genet, Jean-Philippe, 2018, <i>Traduction et culture</i> , Paris, Classiques Garnier 6. Genette, Gérard, 1979, <i>Introduction à l'architexte</i> , Paris, Seuil. 7. Genette, Gérard, 1982, <i>Palimpsestes, La littérature au second degré</i> , Paris, Seuil. 8. Gignoux, Anne-Claire, 2005, <i>Initiation à l'intertextualité</i> , Ellipses Marketing. 9. Ladmiral, Jean-René, 2014, <i>Sourcier ou cibliste</i> , Paris, Les Belles Lettres 10. Ladmiral, Jean-René, 2015, <i>La communication interculturelle</i> , Paris, Les Belles Lettres 11. Lungu-Badea, Georgiana, 2004, <i>Teoria culturemelor, teoria traducerii</i> . Universitatea de Vest, Timisoara				

12. Morcillo, Françoise, 2015, *La traduction : médiation et médiatisation des cultures*, Paradigme, Orléans.
13. Moroșan, Nicoleta-Loredana, 2019, *Traduire le discours de la rencontre culturelle*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință
14. Rabau, Sophie (coord.), 2002, *L'intertextualité*, Paris, Flammarion.
15. Samoyault, Tiphaine, 2005, *L'intertextualité – Mémoire de la littérature*, Paris, Armand Colin.
16. Schapira, Charlotte, 1999, *Les stéréotypes en français*, Paris, Ophrys.

Corpus

Delobette, Hubert, 2016, *Follement français*, Villeveyrac, Le Papillon Rouge
 Laffitte, Jeanne, Pastré, Olivier, 2017, *Les 100 mots de Marseille*, Paris, PUF
 Magny, Olivier, 2013, *Dessine-moi un Parisien*, Paris, 10/18
 Pastoureau, Michel, 2001, *Les emblèmes de la France*, Paris, Bonneton
 Sadler, Michael, 2000, *Un Anglais à Paris. L'éducation continentale*, Paris, L'Archipel
 Stanger, Ted, 2004, *Sacrés Français ! Un Américain nous regarde*, Paris, Gallimard
 Toscano, Alberto, 2009, *Critique amoureuse des Français*, Paris, Hachette
 Treps, Marie, 2015, *Oh là là ces Français !*, Paris, Vuibert
 Țepeneag, Dumitru, 1996, *Un român la Paris*, București, Cartea Românească, 2021, *Un Roumain à Paris* (tr. par Virgil Tănase), Paris, P.O.L.

Aplicații (Seminar)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
• De la inteligența culturală la competența interculturală în traducere; valorizarea identității, alterității, unității și a diversității culturale	2	lectura analitică a documentelor autentice, observația, interpretarea de texte, dezbatere	Corpus de texte supus analizei și traducerii
• Dinamica reprezentărilor culturale; traducerea culturilor	2		
• Traducerea clișeele, stereotipurilor, paremiilor	2		
• Traducerea referențelor culturale prin simplu report, prin report însoțit de explicitare de sens: nota și incrementalizarea	2		
• Traducerea referențelor culturale prin diferență de concentrare	2		
• Traducerea relațiilor intertextuale de co-prezență : citatul, referința, aluzia	2		
• Relația text – paratext în traducere	2		

Bibliografie

Cărți

1. Ballard, Michel, 2001, *Le nom propre en traduction*, Paris, Ophrys.
2. Moroșan, Nicoleta-Loredana, 2019, *Traduire le discours de la rencontre culturelle*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință
3. Pretceille, A. Martine, 2017, *L'éducation interculturelle*, Paris, CLE International.
4. Schapira, Charlotte, 1999, *Les stéréotypes en français*, Paris, Ophrys.

Reviste

5. Bensimon, Paul (coord), 1998, *Traduire la culture*, N° 11, Paris, Presses de la Sorbonne Nouvelle
6. Bensimon, Paul (coord.), 2001, *Palimpsestes - Le cliché en traduction*, N° 15, Paris, Presses de la Sorbonne Nouvelle
7. Lungu-Badea, Georgiana, 2009, „Remarques sur le concept de culturème”, in *Translationes*, N° 1, *Traduire les culturemes*, Universitatea de Vest, Timișoara
8. Moroșan, Nicoleta-Loredana, 2014, „Le dialogue des parémies dans la littérature proverbiale - porte d'accès à l'interculturel”, *Meridian Critic, Analele Universității „Ștefan cel Mare” 2014, Seria Filologie*, Nr. 1, Vol. 22, Suceava, Editura Universității Suceava, pp. 127-137.
9. Moroșan, Nicoleta-Loredana, 2019, *Traduire le discours de la rencontre culturelle*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
10. Moroșan, Nicoleta-Loredana, 2021, „Traduire les clichés liés aux situations de crise”, *Anadiss*, Editura USV, pp. 183- 189.

Corpus

Delobette, Hubert, 2016, *Follement français*, Villeveyrac, Le Papillon Rouge
 Laffitte, Jeanne, Pastré, Olivier, 2017, *Les 100 mots de Marseille*, Paris, PUF

Magny, Olivier, 2013, *Dessine-moi un Parisien*, Paris, 10/18
 Pastoureau, Michel, 2001, *Les emblèmes de la France*, Paris, Bonneton
 Sadler, Michael, 2000, *Un Anglais à Paris. L'éducation continentale*, Paris, L'Archipel
 Stanger, Ted, 2004, *Sacrés Français ! Un Américain nous regarde*, Paris, Gallimard
 Toscano, Alberto, 2009, *Critique amoureuse des Français*, Paris, Hachette
 Treps, Marie, 2015, *Oh là là ces Français !*, Paris, Vuibert
 Țepeneag, Dumitru, 1996, *Un român la Paris*, București, Cartea Românească, 2021, *Un Roumain à Paris* (tr. par Virgil Tănase), Paris, P.O.L.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul și seminarul sunt compatibile cu activitățile desfășurate în alte universități europene. Conținuturile disciplinei permit dezvoltarea competențelor impuse de angajatorii specifici domeniului traducerii literare (edituri, instituții culturale, centre de cercetare), asigurând în același timp formarea competențelor de cercetare necesare unei pregătiri ulterioare la nivel de doctorat în traductologie.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Concepte, reprezentanți ai teoriilor din domeniu, sintetizare critică a teoriilor Parcursul bibliografiei	Examen scris (întrebări deschise, traducere, analiză) urmat de verificarea orală a gradului de îndeplinire a cerințelor în lucrarea scrisă	50 %
Seminar	Abilități analitice, creativitate în traducere	Portofoliu de traduceri individuale și în echipă	50 %

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

Cunoștințe generale de bază referitoare la tipurile de traduceri, la strategiile și tehnicile de traducere a unui text cu specific cultural

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

Identificarea dimensiunii culturale generale a textului sursă și redarea ei în textul țintă

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
24.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
25.09.2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2024	

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
27.09.2024	